

Az evangélium egysége

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 17:1-21; János 8:31-36;
1Korinthus 1:10-13; Galata 2:1-14; Kolossé 3:11

„Teljesítsétek be az én örömet, hogy egyenlő indulattal legyetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy érzésben, egyugyanazon indulattal lévén” (Fil 2:2).

A reformátor Kálvin János szerint a megosztás és az egyenlenség az ördög legfőbb találmánya, amit az egyház ellen fordít. Felhívta a figyelmet, hogy a keresztények óvakodjanak ezektől, mint a pestistől.

Csakhogy valóban fenn kell tartani az egységet még az igazság feláldozása árán is? Képzeljük el, mi lett volna, ha Luther Márton, a reformáció atyja az egység nevében visszavonja a hit általi megigazulással kapcsolatos nézeteit a wormszi országgyűlés előtt!

„Ha a reformátor csak egyetlen kérdésben is engedett volna, Sátán és serege győzelmet aratott volna. De rendíthetetlen állhatatossága az egyház felszabadításához, egy új, egy jobb korszak hajnalához vezetett” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1981, H. N. Adventista Egyház, 152. o.).

Gal 2:1-14 szakaszában láthatjuk: az apostol mindent megtett, ami rajta állt, hogy megőrizze az apostoli kör egységét, miközben bizonyos hívők éppen azt igyekeztek tönkretenni. Az egység valóban igen fontos volt Pál számára, de határozottan visszautasította, hogy az egység érdekében engedjenek az evangéliumi igazságból. Az egységben teret kell engedni a különbözőségnek, de semmiképp sem szabad megalkudni az evangélium kérdésében.

AZ EGYSÉG FONTOSSÁGA

Olvassuk el 1Kor 1:10-13 szakaszát! Pál mennyire tartotta fontosnak a gyülekezeten belüli egységet?

Miután Pál cáfolta az evangéliuma isteni eredetét megkérdőjelező vádakat, Gal 2:1-2 verseiben az ellene intézett következő támadásra fordította figyelmét. Galáciában a hamis tanítók azt hirdették, hogy Pál evangéliuma nem egyeztethető össze azzal, amit Péter és a többi apostol tanított. Állították, hogy Pál hitehagyóvá lett. Válaszul Pál beszámol a megtérése után legalább tizennégy évvel későbbi jeruzsálemi útjáról. Pontosan nem tudjuk, mikor került sor erre az útra. Az biztos, hogy az ókorban nem volt könnyű utazgatni. Ha szárazföldön jutott el Antiókhából Jeruzsálembe, a mintegy 500 km megtétele legalább három hetet igényelt, miközben különféle nehézségekkel és veszélyekkel kellett megbirkóznia. Pál az ilyen megpróbáltatások ellenére is vállalkozott az utazásra, nem mintha az apostolok rendelték volna magukhoz, hanem azért, mert a Lélek indította. Jeruzsálemben pedig az apostolok előtt képviselte evangéliumát.

Miért tette ezt? Bizonyára nem azért, mintha a legcsekélyebb kétsége is lett volna a tanításait illetően, és a többi apostol elismerő szavaira sem volt szüksége. Végére is, már tizennégy éve hirdette ezt az evangéliumot. Nem kellett neki a többiek engedélye vagy jóváhagyása, de rendkívül fontosnak tartotta apostoltársai támogatását és bátorítását.

Következésképp nemcsak Pál személye, hanem az apostolok egysége, valamint maga az egyház ellen is támadás volt a vád, miszerint az ő üzenete más. Az apostolok egységének megőrzése alapvetően fontos volt, mert katasztrofális következményekkel járt volna, ha szakadás következik be a jeruzsálemi anyagyülekezet és Pálnak a pogányok körében végzett missziója között. Ha nem marad fenn a közösség a pogányokból és a zsidókból lett keresztények között, „akkor Krisztus részekre osztatott volna, és így feleslegessé vált volna Pál minden erőfeszítése, amit a pogány világban végzett misszióra fordított, ill. készült fordítani” (F. F. Bruce: *The Epistle to the Galatians*. Grand Rapids, Michigan, 1982, William B. Eerdmans Publishing Company, 111. o.).

Ma milyen kérdések fenyegetik az egyház egységét? Miután megneveztünk néhányat, beszéljessünk arról, hogyan kezeljük ezeket! Melyek azok a kérdések, amelyek még az egységnél is fontosabbak?

A KÖRÜLMETÉLÉS ÉS A HAMIS ATYAFIAK

Miért kapott központi szerepet a körülmetélés Pál és bizonyos zsidó-keresztény hívők vitájában (lásd 1Móz 17:1-22; ApCsel 15:1, 5; Gal 2:3-5; 5:2, 6)? Miért hihették el könnyen némelyek, hogy e szertartást még a pogányoknak is vállalni kell?

A körülmetélés Istennek a zsidó nép atyjával, Ábrahámmal kötött szövetségi jele volt. Még ha Ábrahám leszármazottai közül csak a férfiakra vonatkozott is e kötelezettség, a nép minden tagjára kiterjedt az Istennel való szövetséges kapcsolat. *Mózes első könyve* 17. fejezetében rendelte el Isten a körülmetélés jelét. Erre az *után* került sor, hogy Ábrahám tragikus következményeket idézett elő. Ugyanis a felesége egyiptomi szolgáját magához véve próbált „segíteni” Istennek, hogy beváltsa a fiúgyermekre vonatkozó ígérését.

A körülmetélés alkalmas jele lett a szövetségnek. Arra emlékeztetett, hogy az ember még a legnagyobb körültekintéssel elgondolt tervekkel sem szerezheti meg magának azt, amit Isten megígért. A körülmetélkedés külsőséges jelének a szív körülmetélését kellett szimbolizálnia (5Móz 10:16; 30:6; Jer 4:4; Róm 2:29). Ez annak a jelképe, hogy az ember már nem önmagában bízik, hanem hűségesen Istenre hagyatkozik.

Pál korában azonban a körülmetélést a nemzeti és vallási hovatartozás fontos jelének tekintették, nem annak, amit Isten eredeti szándéka szerint jelölt volna. Palesztina területén, mintegy százötven évvel Jézus születése előtt vakbuzgó zsidó hazafiak nemcsak a körülmetéletlen zsidókat kényszerítették a körülmetélkedésre, hanem minden férfit, aki a fennhatóságuk alá eső, környező területeken élt. Némelyek egyenesen úgy vélekedtek, hogy a körülmetélkedés garantálja az üdvösséget. Ókori epigrammák merészen hirdetik: „Körülmetélt férfiak nem szállnak a gyehennára [a pokolra]” (C. E. B. Cranfield: *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Romans*. Edinburgh, 1975, T. & T. Clark Ltd., 172. o.).

Hiba volna azt gondolni, hogy Pál magát a körülmetélést ellenezte. Az ellen tiltakozott, hogy a pogányokat kötelezni kellene a körülmetélkedésre. A hamis tanítók erősködtek: „*Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem idvezülhettek*” (ApCsel 15:1). A kérdés valójában nem a körülmetélkedést, hanem az üdvösséget érintette, hogy azt az ember kizárólag a Krisztusba vetett hit által nyerheti, vagy pedig valamilyen formában az engedelmissége által szerezheti meg.

EGYSÉG A KÜLÖNBÖZŐSÉGBEN

Olvassuk el Gal 2:1-10 szakaszát! Pál kifejti, hogy a hamis atyafiak belopózkodtak, „alattomban közénk jöttek, hogy kikémleljék a mi szabadságunkat, mellyel bírnak a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgálókká tegyenek” (Gal 2:4). Mi alól szabadultak fel a keresztyének (Jn 8:31-36; Róm 6:6-7; 8:2-3; Gal 3:23-25; 4:7-8; Zsid 2:14-15)? Hogyan érezhetjük át e szabadság valóságát?

A *szabadság* a keresztyén élet bemutatása szempontjából fontos Pál számára. A többi újszövetségi írónál gyakrabban használja ezt a szót, és a Galáciai levélben is számos alkalommal él a *szabad* és a *szabadság* szavakkal. A keresztyén számára a szabadság a *Krisztusban* való szabadságot jelenti. Lehetőség arra, hogy akadályoktól mentesen Istennek szentelt életet éljen. Ehhez hozzátartozik a bűnös természet vágyainak szolgaságából (Róma 6), a törvény kárhóztatásától (Róm 8:1-2), valamint a halál hatalma alól való szabadulás (1Kor 15:55).

Az apostolok felismerték, hogy Pál feladata lett „a körülméletlenség evangéliuma”, mint Péteré „a körülméletlése” (Gal 2:7). Mire utal ez az egyházon belüli egységgel és különbözőséggel kapcsolatban?

Az apostolok tudomásul vették, hogy Isten a pogányok közötti evangéliumhirdetésre hívta el Pált, Pétert pedig a zsidók közötti missziómunkára. Az evangélium mindkét esetben ugyanaz volt, de bemutatásának módját meghatározta az, hogy az apostolok éppen kivel akarták felvenni a kapcsolatot. Ebben a versben „benne van az a fontos felismerés is, hogy a különböző társadalmi és kulturális viszonyok között ugyanaz a formula szükségképpen másként hallatszik és más erővel hat... Éppen az ilyen egység – a különbözőség egysége – a keresztyén egység alapja” (James D. G. Dunn: *The Epistle to the Galatians*. Peabody, Mass., 1993, Hendrickson Publishers Inc., 106. o.).

Mennyire legyünk nyitottak az olyan evangelizációs és bizonyoságtelési módszerek iránt, amelyek a „komfortzónánkon” kívülre vezetnének? Léteznek olyan evangelizációs formák, amelyek személy szerint számunkra zavaróak? Ha igen, melyek ezek, mi nem tetszik bennük? Talán nyitottabban kellene viszonyulnunk ezekhez is?

VITA ANTIÓKHIÁBAN (GALATA 2:11-13)

Bizonyos idővel Pál jeruzsálemi tanácskozásai után Péter ellátogatott a szíriai Antiókhíába, ahol az első pogányokból szervezett keresztény gyülekezet és Pál missziós bázisa volt, amit *Az apostolok cselekedetei* is bemutatott. Péter egy darabig nyugodtan együtt étkezett a pogány-keresztényekkel, ám amikor zsidó-keresztények egy csoportja érkezett Jakabtól, megijedt, hogy vajon majd mit gondolnak, és attól kezdve egészen másként viselkedett.

Miért kellett volna Péternek bölcsebben viselkednie (Gal 2:11-13 vö. ApCsel 10:28)? Milyen mélyen beleivódhat a kultúra és a tradíció a mi életünkbe is! Mire következethetünk Péter viselkedéséből ezzel kapcsolatban?

Némelyek tévesen azt hitték, hogy Péter és a társaságában lévő többi zsidó már nem tartja be az ószövetségi előírásokat a tiszta és tisztátalan ételek tekintetében. Pedig egyáltalán nem erről volt szó. Ha Péter és a többi zsidó-keresztény semmibe veszi az étkezési törvényeket, az minden bizonnyal óriási felháborodást váltott volna ki a gyülekezetben, valamilyen feljegyzést biztosan találnánk erre vonatkozóan, de nincs ilyen. Valószínűleg az képezte a vita tárgyát, hogy ehetnek-e egy asztalnál a pogányokkal. Sok zsidó tisztátalannak tekintette a pogányokat, éppen ezért a lehető legjobban kerülni igyekeztek a velük való érintkezést. E kérdéssel Péter is küzdött, és csak az Istentől kapott látomás segített neki helyesen vélekedni. Péter a római szádos, Kornélius házába belépve így szólt: „*Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni; de nékem az Isten megmutatá, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek*” (ApCsel 10:28). Ezzel tehát tisztában volt, mégis annyira tartott honfitársai megbotránkozásától, hogy visszatért régi szokásához. Ebből is látszik, a kultúra és a tradíció milyen erővel hatott Péter életére.

Pál azonban nyíltan néven nevezte Péter magatartását: *képmutatásnak* mondta, hozzáfűzve, hogy „*Barnabás szintén elcsábított az ő tettetésük által*” (Gal 2:13). Isten embere kemény szavakkal illette azt, aki szintén Isten embere volt!

Miért olyan könnyű képmutatóan viselkedni? (Talán azért, mert hajlamosak vagyunk szemet hunyni a saját hibáink felett, miközben a másokét szinte keressük?) A képmutatásnak milyen formáit találjuk saját életünkben? Hogyan ismerhetjük fel és téphetjük ki ezeket gyökerestől?

AMIT PÁL FONTOSNAK TARTOTT (GALATA 2:14)

Kétségkívül feszült volt a helyzet Antióchiában: Pál és Péter, a gyülekezet két vezetője nyíltan szemben állt egymással. Pál nem mérsékelte magát, felszólította Pétert, hogy adjon számot viselkedéséről.

Mivel indokolta Pál, hogy a nyilvánosság előtt vonta kérdőre Pétert (Gal 2:11-14)?

Pál nem abban látott problémát, hogy Péter eldöntötte: együtt eszik a Jeruzsálemből érkezett látogatókkal. Az ókorban ezt valószínűleg meg is követte a hagyományos vendégszeretet. „Az evangélium igazsága” lett a kérdés. Tehát itt nem csupán a kapcsolattartásról és az étkezési szokásokról volt szó. Péter tettei valójában az evangélium egész üzenetét gyengítették.

Hogyan válik Pál heves reakciója érthetővé Gal 3:28 és Kol 3:11 verseit olvasva?

Amikor Pál Jeruzsálemben tanácskozott Péterrel és a többi apostollal, arra a következtetésre jutottak, hogy a pogányok is élvezhetnek minden áldást Krisztusban anélkül, hogy előbb körülmétkednének. Péter ennek a határozatnak az érvényét veszélyeztette a viselkedésével. Ahol azelőtt a zsidó és pogány háttérű keresztények nyíltan ápták a közösséget egymással, ott ezek után a gyülekezet megszűnt. Ebből következően fennállt a veszélye, hogy az egész egyházban széthúzás alakul ki. Pál szemszögéből nézve úgy tűnt: magatartásával Péter azt érzékelteti, hogy a pogányokból lett keresztények a legjobb esetben is csak másodrangú hívőknek számítanak. Szerinte Péter a tetteivel erős nyomást gyakorolt a pogányokra, hogy ezt elfogadják, ha a közösségen belül akarnak maradni. „*Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó módra, miként kényszerítet a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek*” (Gal 2:14)? A „*zsidó módra élni*” kifejezést szó szerint fordíthatnánk úgy, hogy „*judaizálni*”. Ez egy általánosan használt megfogalmazás volt, „a zsidó életmód felvételét” jelentette. Azokra a pogányokra vonatkoztatták, akik a zsinagógába jártak és egyéb zsidó szokásokat is gyakoroltak. Éppen ezért nevezték gyakran „*judaizálóknak*” Pál galáciai ellenfeleit – akikre ő úgy utalt, hogy *hamis atyafiak*.

Mintha Péter viselkedése nem okozott volna éppen elég bajt, példáját követni kezdte Barnabás is, akinek szintén bölcsőbbnek kellett volna lennie! Szembetűnő példa ez arra, hogy milyen erővel hat ránk a környezet! Hogyan tanulhatunk meg védekezni az ellen, hogy a körülöttünk élők rossz irányba húzzanak?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Szemelvények Ellen G. White írásaiból. 1 köt. Budapest, 1999, Advent Kiadó, „Gyülekezeti ébredés” c. fejezet, 109-111. o.

„Még a legkiválóbb emberek is óriási hibákat követnek el, ha magukra maradnak. Minél több felelősséget helyeznek az emberi eszközre, minél magasabb pozícióba kerül, ahol parancsolhat és irányíthat, annál több rosszat fog bizonyosan elkövetni, elfordítva az emberek gondolatait és szívét, ha nem követi nagy elővigyázatossággal az Urat. Antiókiában Péter elbukott az egyenesség elvei terén. Pálnak szemtől szemben kellett kiállnia vele, hogy gátat szabjon a rossz hatásnak. A Szentírás azért közli ezt az esetet, hogy tanuljunk belőle, és tanulsága komoly figyelmeztetésül szolgáljon azoknak, akik magas helyre kerülnek, ne hogy elbukjanak az egyenesség kérdésében, hanem ragaszkodjanak az elvekhez” (E. G. White megjegyzései, *The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 1108. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Nagyon kevés ember vállalja szívesen a nyílt szembeállást, de időnként szükség van rá. Milyen körülmények között kell a gyülekezetnek elítélni a tévedést, megfegyelmezve azt, aki nem hajlandó elfogadni a helyreigazítást?
- 2) A Hetednapi Adventista Egyház gyorsan növekszik az egész világon, ugyanakkor egyre sokszínűbbé is lesz. Milyen lépéseket tehet az egyház, nehogy a különbözőségek közepette elveszen az egység? Hogyan tanulhatjuk meg elfogadni, sőt élvezni is a különböző kultúrák és hagyományok sokszínűségét, de megőrizve az egységet?
- 3) A világ különböző pontjain hirdetjük az evangéliumot. Mit mondhatunk, melyek azok a lényeges elemek, amelyek semmiképp sem változhatnak? És mi változhat? Hogyan tanulhatunk meg különbséget tenni aközött, aminek maradnia kell és amit ha szükséges, el kell engednünk?

ÖSSZEFOGLALÁS: Az őskeresztény egyház egységére nézve komoly fenyegetést jelentett, hogy egyes zsidó-keresztények elengedhetetlen feltételként követelték azoknak a pogányoknak a körülmetélését, akik Krisztus igazi követői kívántak lenni. Ahelyett, hogy az apostolok engedték volna az egyházat két külön mozgalomra szakadni, együtt dolgoztak a közöttük meglévő véleménykülönbségek ellenére, így biztosítva Krisztus testének egységét és az evangélium igazságához való hűségét.

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY:

SZÁRAZ POR

Feleségemnek

Ringva lopószik
sorvadó lelkembe
az én szigorú
vonalakba zárt ékszerem,
az én egyetlen menedékvárosom,
melyben mindig vérzik Valaki
egy kereszten,
mert mindig abban szenved,
ahol én bujkálok, pusztítok,
azt öleli úgy bársonyos szerelme.

Száraz por az emberi érzelem,
minden vért, verejtéket magába szív,
ami érte préselődik,
csak a hófehér hamu
old fel mindent,
a pernyét követő
újjászületés.